

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

VEZİRKÖPRÜ MESLEK YÜKSEKOKULU

Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü Çocuk Gelişimi Programı

Çocuk Gelişimi-I

Gelişimin İlkeleri

2. Hafta

özenilen üniversite

1 Gelişimin İlkeleri

Çocuk gelişimini anlayabilmek için insan türünün kendine özgü olan gelişim ilkelerini anlamak ve doğru yorumlamak gerekir. Bu ilkeler:

1.1 Gelişim hem biyolojik faktörlerden hem de çevresel faktörlerden etkilenir:

Gelişim hem biyolojik faktörlerden hem de çevresel faktörlerden etkilenir. Biyolojik faktörlerin içinde kalıtım önemli yer tutar. Tüm çevresel uyarıcılar da gelişimi etkilemektedir. Bunlardan birisi diğerine göre daha etkili denemez.

1.2 Gelişimde çevresel faktörlerin etkisi, gelişimin hızlı olduğu zaman çok, yavaş olduğu zaman ise azdır:

Beslenme ve çevresel değişikliklerin etkisi 22 yaşında bir gencin boy uzunluğunu etkilemez ama 2 yaşında etkiler.

1.3 Gelişimde bireysel farklılıklar söz konusudur:

Gelişimin belirli aşamalarının aynı yaş dönemi çocuklarında aynı anda gerçekleşmesi beklenemez. Bireyin gelişimi sırasında hem olgunlaşması hem de öğrenmeyi gerçekleştirmesi söz konusudur. Bu yüzden gelişimleri boyunca benzer süreç ve aşamalardan geçilse de bireylerin tek ve kendine özgü olduğu unutulmamalı ve bireysel farklar göz önüne alınmalıdır.

1.4 Gelişim devamlılık gösterir:

Gelişim aşamalarını kesin hatlarıyla birbirinden ayırmak zor olsa da her bir aşama diğeri ile ilişkilidir.

1.5 Gelişim tüm alanlarıyla bir bütündür:

Fiziksel, bilişsel ve psikososyal gelişim birbirleriyle ilişkilidir. Her bir gelişim alanındaki aksama diğeri alanı da olumsuz etkiler.

1.6 Gelişim farklı alanlarda farklı hızla meydana gelir:

Dil, bilişsel ve fiziksel gelişim alanlarında farklı hızla gelişim söz konusudur.

1.7 Gelişimin hızı her yaşta aynı değildir Gelişim farklı alanlarda farklı hızla meydana gelir:

Yaşa göre büyüme ve gelişme aynı oranda olmaz ve aynı hızla ilerlemez. İnsanın sistem bütünlüğü vardır ve sistemi oluşturan her bir alt sistemin kendine özgü büyüme hızı vardır. Baş, doğumdan önce hızla büyür, beden dördte biri kadardır ama doğundan sonra büyümesi yavaşlar ve yetişkinlikte bedenin sekizde biri oranına kadar iner.

1.8 Gelişimde bir sıra vardır:

1.8.1 Gelişim baştan ayağa doğrudur:

Yeni doğan bir bebeğin başı, vücuduna göre daha büyüktür. Bunun sebebi, vücudun diğer organlarının gelişimini kontrol edecek olan beynin gelişimidir. Buna göre; bebek, önce başını ve omuzlarını; sonra kollarını ve ayaklarını kontrol eder. Çocuk 6 aylık civarında önce oturur sonra ayakta durur.

1.8.2 Gelişim içten dışa doğrudur:

Doğum öncesi süreçte gelişimini sağlayabilmek adına bebeğin dolaşım sistemi ile kalbi öncelikli olarak gelişir. Daha sonra omurilik ve iç organlar oluşur. Merkezi sinir sisteminden sonra çeşitli organlar ve sindirim sistemi oluşur. Daha sonra bu sıra merkezden çevreye (dışa) doğru devam eder.

1.8.3 Gelişim genelden özele doğrudur:

Çocuk önce kaba motor kaslarını ardından ince motor kaslarını kullanır. Çocuklar bir nesneyi tutarken önceleri bütün vücuduyla tutar. Daha sonraları küçük kasları geliştirerek önce elleriyle sonrada parmaklarıyla tutarlar. Çocuk bir nesneyi önce avucu ile yakalamayı sonra ise parmakları ile tutmayı başarır (Acun ve Erten, 1999; Aydın, 2005; Bayhan ve Artan, 2004; Ömeroğlu ve Ulutaş, 2007; Selçuk, 2001).

KAYNAKÇA

Acun, S. ve Erten, G. B. (1999). Çocuk Gelişimi. İstanbul: Esin Yayınevi.

Aydın, B. (2005). Çocuk ve Ergen Psikolojisi. (2. Baskı). Ankara: Atlas Yayın Dağıtım.

Bayhan, P. S. ve Artan, İ. (2004). Çocuk Gelişimi ve Eğitimi. İstanbul: Morpa Yayınları.

Ömeroğlu, E. ve Ulutaş, İ. (2007). Çocuk ve Ergen Gelişimi. Ankara: Morpa Yayıncılık.

Selçuk, Z. (2001). Gelişim ve Öğrenme (8. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.